

Aidhm 2: Cásanna ina bhfuil Amhras faoi Shárú Dlí Cuideachta a Nochtadh

Réamhrá

Tá na forálacha in Achtanna na gCuideachtaí ceaptha cruthúnas frontar folláine gnó agus sóisialta a éascú agus sa chomhthéacs sin cothromaíocht chothromasach maidir le dualgais pháirtithe leasmhara cuideachta (stiúrthóirí cuideachta, scairshealbhóirí, creidiúnaithe, etc.) dá chéile a bhaint amach. Má bhíonn duine nó níos mó de pháirtithe leasmhara na cuideachta míshásta le feidhmíocht na cuideachta féadfaidh siad dul i muinín an dlí chun a chur faoi deara na bpáirtithe leasmhara atá i gceist cuntas a thabhairt. Má tá sárú dlí i gceist agus má dhéantar gearán nó má chuirtear tuairisc chuig an Oifig seo, tá sé tábhachtach go bhfiosrófaí an mhainneachtain arna líomhain agus más chuí go réiteofaí í nó go ngearrfaí pionós maidir léi ionas go gcoinneofar slán muinín agus creidiúnacht an phobail i gceart na gceart agus na n-oibleagáidí mar atá sé.

Fo-Aidhm 2.1: Socruithe Nochta agus Tuairiscithe le haghaidh Cásanna a bhfuil Amhras faoi Shárú Dlí Cuideachta a Fhorbairt

Ba iad gearáin an phobail agus tuairiscí ó iniúchóirí agus ó leachtaitheoirí an fhoinsé eolais ba thábhachtaí i gcónaí ó thaobh mainneachtanaí poitéinsiúla i leith Achtanna na gCuideachtaí. Déileáilann an chuid seo den Tuarascáil le gach cás mí-iompair atá braite nó líomhanta, seachas cásanna mí-iompair atá luaite i dtuarascálacha rialta leachtaitheora ar chuid den chaibidil maidir le hAidhm 4 atá níos faide ar aghaidh iad.

Líon/Foinsí na gCásanna a bhfuil Amhras faoi Shárú Dlí

Mar is léir ón miontuairisc ar neamhghéilliúntas braite de réir foinsé atá léirithe in **Aguisín 2.1.1** a ghabhann leis an Tuarascáil, bhí titim bheag de thart ar 4% ar líon na dtuarascálacha i 2007 i gcomparáid le 2006. Ba í ba chúis leis an laghdú seo an titim de 30% ó 268 go 186 i líon na dtuarascálacha iniúchára a fuarthas.

Ar an dtaobh eile bhí ardú de 16% ó 406 go 470 cás ar líon na ngearán poiblí agus ar bhraith eile. Ba thoradh ar iarrachtaí an OSFC féin i 2007 monatóireacht a dhéanamh ar ghéilliúntas i leith na gceanglas nua dlí atá ar chuideachtaí teoranta sonraí áirithe a nochtadh ar shuíomh idirlín dá gcuid cuid mhaith den mhéadú sin. Breathnaigh i ndiaidh shonraí na gceanglas seo sa Chaibidil maidir le hAidhm 1 a chuaigh roimh seo.

Comhoibriú idir Údaráis Rialaitheacha

Cosúil le rialaitheoirí eile tá ceangal dlí ar OSFC faisnéis atá íogair ó thaobh na tráchtála de a fhaigheann sí i gcúrsa a cuid oibre a choinneáil faoi rún. Go ginearálta áfach tá sé ceadaithe sa dlí do rialaitheoir amháin faisnéis a bhaineann le réimse rialaitheora eile a roinnt leis. Le blianta beaga anuas d'fhorbair an OSFC i gcomhar le roinnt rialaitheoirí eile Meamraim Thuisceana (MTanna) chun chuidiú leo na caighdeáin chomhoibrithe fhrithpháirteacha ba chóir bheith i bhfeidhm i ndáil le comhroinnt faisnéise a shainiú.

De bhun na comhoibrithe atá ceadaithe de réir dlí, bhí cruinnithe foirmeálta ag an Stiúrthóir agus an fhoireann i rith na bliana leis na Coimisinéirí Ioncaim, an Rialaitheoir Airgeadais, Údarás Maoirseachta Iniúchta agus Cuntasaíochta na hÉireann, Biúro an Ghárda um Imscrúdú Calaoise (BGIC) agus na comhlachtaí aitheanta cuntasaíochta. Siocair na suime fhrithpháirtí a bhí acu i gcuideachtaí bainistiú maoin sealbhais, casadh OSFC le Príomhfheidhmeannach Ainmnithe Údarás Rialála Sheirbhísí Maoine na hÉireann i 2007 freisin.

Rinneadh teagmháil ar bhonn forleathan leis na Coimisinéirí Ioncaim go háirithe i dtaca le obair sin na hOifige atá dírithe ar réimse na gcuideachtaí dócmhainneacha neamhleachtaithe ar minic na Coimisinéirí Ioncaim ina chreidiúnáí suntasach. Tharla teagmháil tráthrialta freisin idir baill an Gharda den OSFC agus a gcomhghleacaithe i BGIC agus i réimsí eile den fhórsa maidir le sainceisteanna faoi chásanna sonracha.

Mar chuid den chomhoibriú leanúnach eatarthu, shocraigh OSFC agus na comhlachtaí aitheanta cuntasaíochta i 2007 grúpa caidrimh teicniúil a bhunú chun aghaidh a thabhairt ar shainceisteanna léiriúcháin i dtaca le hoibleagáidí áirithe cuntasaíochta agus iniúcháireachta in Achtanna na gCuideachtaí. Táthar ag dréim leis go gcasfar an grúpa caidrimh teicniúil seo ar a chéile ar bhonn ráithiúil agus go gcoinneoidh Stiúrthóir agus príomhfheidhmeannach na gcomhlachtaí cuntasaíochta a gcafaidh ar a chéile ar bhonn leanúnach gach sé mhí nó mar sin an obair faoi bhreithniú.

Chuidigh foireann na hOifige um Chlárú Cuideachtaí (OCC) go substainteach freisin le hobair na hOifige, go háirithe maidir le fáil agus deimhniú doiciméadaithe thionscantaigh chlárúithe a bhféadfadh an OSFC úsáid a bhaint as in imeachtaí cúirte.

Chuir OSFC Dréachtmheamram Tuisceana i dtoll a chéile faoi chomhroinnt faisnéise leis an Údarás Slándála Príobháideach agus bhíothas go maith amach leis an obair chun a théarmaí sin a thabhairt chun críche ag deireadh na bliana.

Chuathas i dteagmháil roinnt bheag uaire maidir le ceisteanna faoi chásanna aonair freisin i rith na bliana le Ranna Rialtais éagsúla agus le gníomhaireachtaí rialaitheacha agus eile.

Fo-Aidhm 2.2: Cásanna a bhfuil Amhras faoi Shárú Achtanna na gCuideachtaí a Aithint

Rinneadh OSFC meastóireacht ar bhonn leanúnach i 2007 faoi chásanna a tuairiscíodh di nó a bhraith sí ina raibh amhras faoi mhainneachtain d'fhonn sárúithe ábhartha dhlí na gcuideachtaí a aithint. Is saintréith de go leor gearán poiblí gur féidir leis an mí-iompar arna líomhain bheith sách ginearálta ach má théitear go domhain sa scéal is amhlaidh a fhaightear amach nach mbaineann cuid acu le sainchúram na hOifige.

Bhí na príomhearnálacha gnó a leanas ina n-ábhar do 674 ghearán agus tuairiscí a fuarthas i 2007:

Gearáin/Tuairiscí de réir Earnáil Ghnó i 2007	% na nGearán/dTuairiscí
Eastát réadach, ligean ar cíós agus gníomhaíochtaí gnó gaolmhara	32.0%
Foirgníocht	11.5%
Mórdhiól, miondhiól agus trádáil mhótarfeithicilí	8.5%
Déantúsaíocht	7.0%
Seirbhísí pobail agus pearsanta	6.7%
Idirghabháil airgeadais	5.0%
Iompar agus Cumarsáid	4.5%
Óstáin agus bialanna	2.8%
Earnáil Ghnó eile	1.7%
Earnáil Ghnó Anaithnid	11.0%
Gan bheith ina chuideachta	9.3%
Iomlán	100.0%

Cineál na Saincheisteanna arna sainiú sna Tuarascálacha Sainordaitheacha

Nochtaigh na 204 tuarascáil a fuarthas i 2007, go príomha ó iniúcháirí, sé phríomhchás ina raibh amhras faoi chion faoi Achtanna na gCuideachtaí. Tá léirithe in **Aguisín 2.2.1** a ghabhann leis an Tuarascáil seo cineál na bpríomhchionta a tuairiscíodh don Oifig i 2007 i gcomórtas leis an mbliain roimhe.

Tá an dá chás a leanas ionadaíoch do nach mór 87% de na tuarascálacha sin.

- Tuairiscíodh 138 gcinn de shárúithe ar na forálacha maidir le hidirbhearta stiúrthóirí i gCuid III d'Acht na gCuideachtaí 1990. Bhí an chás seo a bhfuil amhras faoi i thart ar 68% de thuarascálacha iniúchára. Measadh luach de €33.7 milliún a bheith ar mhéideanna na n-iasachtaí a bhain leo;

- Tuairiscíodh 40 chás ina raibh amhras faoi mhainneachtain leabhair chuí chuntas a choinneáil mar a cheanglaítear le hAlt 202 d'Acht na gCuideachtaí 1990. Ba léir an mhainneachtain sin i thart ar 19% de thuarascálacha iniúchára. Féadfaidh sé go gciallaíonn an mhainneachtain sin mí-iompar tromchúiseach na cuideachta agus/nó a stiúrthóirí.

Ba thart ar leath na 268 sárú a tuairiscíodh i 2006 a bhí sna 138 gcás de shárúithe ar na forálacha maidir le hidirbhearta stiúrthóirí, agus bhí an laghdú seo ar an ngné ba shuntasáil de na tuarascálacha sainordaitheacha a fuarthas i 2007. Féadtar an treocht laghdaitheach seo is léir ó 2005 i leith a mhíniú go páirteach tríd an rath a bhí ar iarrachtaí OSFC ó 2003 i leith na teorainneacha dlíthiúil a bhaineann le húsáid phearsanta a bhaint as sócmhainní cuideachtaí a cur in iúl do stiúrthóirí go háirithe. Ach is féidir freisin go bhfuil cuid den laghdú seo inchurtha i leith an bhealaigh dhifriúil a bhfuil roinnt iniúcháirí anois ag léamh na gceanglas tuairiscithe atá orthu sa réimse seo.

Ag an gComhdháil 'Meet the Regulators' i Samhain 2007 a d'eagraigh Institiúid na gCuntasóirí Cairte in Éirinn, chuir an Stiúrthóir in iúl in athuair a dhíomúiche is a bhí sé go raibh a laghad cionta indíotáilte faoi Achtanna na gCuideachtaí á sonrú ag iniúcháirí is a bhí le linn iniúchta. Ag eascairt as na tráchtanna sin d'aontaigh OSFC agus ionadaithe na gcomhlachtaí aitheanta cuntasóireachta plé a dhéanamh i 2008 ag leibhéal teicniúil ar an oiread agus ab ionann sin agus tuairisciú neamhdhóthanach cionta faoi dhlí na gcuideachtaí ag iniúcháirí agus más amhlaidh scéal, plé a dhéanamh ar an gcaoi a gcinnteofaí tuairisciú níos fearr amach anseo.

Luaigh an Stiúrthóir ag an gComhdháil na fiosruithe fhánacha nár mhór do chuntasóirí na hOifige a chur chuig chuntasóirí maidir le bailíocht tuarascálacha iniúchta a bhí ag ghabháil mar cheangaltáin le ráitis airgeadais chuideachtaí. Sonraítear i **Léaráid 2.2.1** a leanas chás dá leithéid i 2007 inar shíl an gnóthas ábhartha cuntasóireachta gur ghá dó a thuairim iniúchta a athrú i ndiaidh don OSFC dul i dteagmháil leis. Cuideachta ab ea í inar ullmháiodh na ráitis airgeadais ar an mbonn gur gnó leantach a bhí ann ach nárbh fhéidir leis an iniúcháir an luacháil de níos mó ná €150,000 a chuir stiúrthóirí na cuideachta ar an stoc a fhíorú. Is é dearcadh an OSFC gur soiléir gur sárú ar Alt 202(3)(c) d'Acht na gCuideachtaí 1990 a bhí in easpa na dtaifead dóthanacha stoic nuair a bhí an fhoráil a bhaineann leis sin ábhartha i gcás ráitis airgeadais na cuideachta mar ab amhlaidh sa chás seo.

Léaráid 2.2.1: Tuairimí Iniúchta Bunaidh agus Athbheithnithe arna gclárú le OCC (Taispeántar le líne faoin téacs na difríochtaí idir an dá Thuarascáil)

Tuarascáil Bhunaidh na n-Iniúcháirí	Tuarascáil Athbheithnithe na n-Iniúcháirí
“Bunús Tuairime Rinneamar an t-iniúchadh de réir na gCaighdeán Iniúcóireachta atá eisithe ag an mBord um Chleachtais Iniúcháireachta.	“Bunús Tuairime Rinneamar an t-iniúchadh de réir na gCaighdeán Iniúcóireachta atá eisithe ag an mBord um Chleachtais Iniúcháireachta, <u>ach amháin go raibh an raon feidhme a bhí againn teoranta mar atá mínithe thíos.</u>
...	...
Phleanálar <u>agus rinneamar</u> an t-iniúchadh sa chaoi is go bhfaighimis an t-eolas agus na mínithe uile a mheasamar a bheith riachtanach chun dóthain fianaise a sholáthar dúinn féin le go mbeimis réasúnta cinnte go raibh na ráitis airgeadais saor ó mhíríteas ábhartha, cibé calaois nó mírialtacht nó earráid ba chúis leis. <u>Ní fhacamar comhaireamh stoic ag deireadh na bliana agus ní raibh aon nósanna imeachta iniúchta eile arbh fhéidir linn a ghlacadh lena dheimhniú go raibh an stoc comhartha agus luacháilte mar ba chúí.</u>	Phleanálar an t-iniúchadh sa chaoi is go bhfaighimis an t-eolas agus na mínithe uile a mheasamar a bheith riachtanach chun dóthain fianaise a sholáthar dúinn féin le go mbeimis réasúnta cinnte go raibh na ráitis airgeadais saor ó mhíríteas ábhartha, cibé calaois nó mírialtacht nó earráid ba chúis leis. <u>Ach bhí an fhianaise a bhí ar fáil dúinn teoranta toisc nach rabhamar in ann comhaireamh an stoic fhisiciúil atá luacháilte ag €157,560 ag na stiúrthóirí a fheiceáil siocair na teorainneacha a chuir an chuideachta ar raon feidhme na hoibre. De thoradh sin ní rabhamar in ann dóthain fianaise chúí iniúchta a fháil maidir le stoc. Is mar gheall ar thábhacht an ní sin nach rabhamar in ann tuairim a fhoirmiú faoi na ráitis airgeadais.</u>
...	...
Tuairim cháilithe ag eascairt as raon feidhme teoranta <u>Seachas aon choigeartú arbh fhéidir bheith riachtanach dá mba rud é nach rabhamar in ann dóthain fianaise a fháil maidir le stoc, táimid den tuairim go dtugann na ráitis airgeadais léargas fíorcheart ar staid chúrsaí na Cuideachta an 31 Nollaig 2005 agus dá torthaí sa bhliain dar chríoch ag an am sin agus go bhfuil siad ullmhaithe go cuí de réir Achtanna na gCuideachtaí 1963 go 2005.</u> Maidir leis an teorainn agus leis sin <u>amháin</u> ar ár gcuid oibre i ndáil le stoc: ■ ní fuaireamar an fhaisnéis agus na mínithe uile a mheasaimid a bheith riachtanach chun críche an iniúchta; agus ■ <u>ní rabhamar in ann a chinneadh an raibh taifid chuntasaíochta chúí coinnithe.</u> <u>Seachas a bhfuil luaite thuas, táimid den tuairim go dtugann na ráitis airgeadais léargas fíorcheart ar staid chúrsaí na Cuideachta an 31 Nollaig 2005 agus ar a cailleanas sa bhliain dar chríoch ag an am sin agus go bhfuil siad ullmhaithe go cuí de réir Achtanna na gCuideachtaí 1963 go 2005.</u> <u>Fuaireamar an t-eolas agus na mínithe eile uile a mheasaimid a bheith riachtanach chun críche an iniúchta. Táimid den tuairim go bhfuil leabhair chúí chuntas coinnithe ag an gcuideachta.</u> Réitíonn na ráitis airgeadais leis na leabhair chuntas.	Tuairim: séanadh na tuairime atá tugtha sa ráiteas airgeadais <u>De bharr éifeacht féideartha na fianaise teoranta a bhí ar fáil dúinn ní rabhamar in ann tuairim a thabhairt faoi an dtugann na ráitis airgeadais léargas fíorcheart, de réir an Chleachtais Ghinearálta Chuntasaíochta a nGlactar leis in Éirinn, ar staid chúrsaí na Cuideachta agus ar na torthaí don bhliain dar chríoch ag an am sin.</u> Maidir leis an teorainn agus leis sin <u>amháin</u> ar ár gcuid oibre i ndáil le stoc, ní fuaireamar an fhaisnéis agus na mínithe uile a mheasaimid a bheith riachtanach chun críche an iniúchta agus níor coinníodh taifead cuí cuntasaíochta. <u>I mí Dheireadh Fómhair 2006 d’eisíomar tuarascáil speisialta inar chuireamar ár dtuairim in iúl gur loic an Chuideachta leabhair chúí chuntas a choinneáil i ndáil le stoc. Ón uair a rinneadh an Clár Comhardaithe tá na céimeanna a theastaigh glactha ag na stiúrthóirí lena chinntiú go mbeidh leabhair chúí chuntais coinnithe ag an gCuideachta.</u> Réitíonn na ráitis airgeadais leis na leabhair chuntas.
...”	...”

Cineál na Saincheisteanna arna aithint i Tuarascálacha Deonacha agus Eile

Tá saintréith an neamhghéilliúntais a cuireadh in iúl sna 470 gearán poiblí agus i gcásanna eile a braitheadh i 2007 léirithe in **Aguisín 2.2.2** a ghabhann leis an Tuarascáil seo. I gcomórtas le 2006 bhain dhá ghné shuntasacha le cásanna na bliana.

Ar an gcéad dul síos ba é 64 líon na gcásanna a fuarthas i 2007 i dtaca le cuideachtaí bainistithe maoin sealbhais, ardú de 146% ar an 26 chás a fuarthas sa bhliain roimhe. Bhain na saincheisteanna um dhlí na gcuideachtaí a spreag na gearáin maidir le cuideachtaí bainistíochta úinéirí árasáin (CBUAanna) i 2007 go príomha le neamhthionól cruinnithe ginearálta bliantúla, le mainneachtain maidir lena chur in iúl go tráthúil do chomhaltaí go raibh na cruinnithe sin á dtionól, le mainneachtain maidir leis na cuntais airgeadais is deireanaí de chuid na cuideachta a nochtadh do chomhaltaí agus le díscáioleadh roinnt de na cuideachtaí sin.

Is dócha gurb é foilseachán Pháipéar Comhairliúcháin OSFC faoi Rialachas CBUAanna i mí na Nollag 2006 agus an phoiblíocht a bhain leis as ar eascair an tuiscint go bhféadfadh sé go mbeadh OSFC in ann faoiseamh a thairgeadh maidir leis an mhíshástacht a mhothaigh roinnt mhaith úinéirí árasán a spreag an méadú sin.

D'eascair an dara difríocht vis-à-vis toradh na bliana 2006 as cinneadh ODCE monatóireacht a dhéanamh i lár na bliana 2007 ar ghéilliúntas leis na hoibleagáidí nua i Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Cuideachtaí) (Leasú) 2007 a tháinig in éifeacht ón 1 Aibreán roimh sin. Mar a cuireadh in iúl níos luaithe ceanglaítear sna Rialacháin seo go nochtfaidh cuideachtaí faoi dhliteanas teoranta sonraí áirithe i gcumarsáid leictreonach dá gcuid agus ar a suímh idirlín. Rinneadh iniúchadh ar liosta samplach de 100 cuideachta Éireannacha, bunaithe ar a méid agus ar úsáid suímh idirlín agus fuarthas amach gur cuideachtaí a raibh sé de cheangal orthu go mbeadh a suímh idirlín faoi réir na Rialachán a bhí in 80 ceann acu. I dtosach thaispeáin sé nach raibh ach ceann amháin as na 80 cuideachta go hiomlán géilliúil rud a d'fhág gur ghá don Oifig dul i dteagmháil leis na 79 gcuideachta eile. Pléitear i **Léaráid 2.2.2** a ghabhann leis seo na cineálacha neamhghéilliúntais is minice a braitheadh.

Láimhdeachas Cásanna

Anseo a leanas roinnt pointí suntasacha faoi chásanna a tugadh chun críche i 2007 rangaithe de réir cineál cáis:

- maidir le gearáin faoi CBUAanna, d'éirigh le OSFC deacrachtaí a réiteach i 43% de na cásanna seo trí teagmháil a dhéanamh leis an stiúrthóir a bhí i gceist. Táthar ag machnamh ar chaingean dlí a thionscnamh in dhá chás ag deireadh na bliana i ndiaidh loiceadh na stiúrthóirí lena mbaineann dul i mbun gnímh chun na mainneachtanaí a leigheas ar bhonn riaracháin. Bhí measúnú á dhéanamh ar bhonn leanúnach ar 19 gcás eile ag deireadh na bliana;

- trí dhéileáil le neamhghéilliúntas arna brath i dtaca le nochtadh sonraí cuideachta ar shuímh idirlín, bhain 73 cuideachta géilliúntas amach ag deireadh na bliana i ndiaidh do OSFC teagmháil a dhéanamh leo. Bhí cúrsaí fós gan réiteach ag deireadh na bliana idir an Oifig agus sé chinn de cuideachtaí a rinne mainneachtain;

- maidir le hidirbhearta iomarcacha stiúrthóirí, cioradh go mion 179 gcás a bhain le méideanna go feadh luach de €63 milliún. Réitíodh thart ar 122 chás go rathúil. Díobh sin bhain seacht gcás le hiasachtaí de mhéideanna os cionn €1 milliún i ngach cás agus íoc stiúrthóirí ar ais dá gcuideachtaí níos mó ná €10 milliún. Ar an iomlán tugadh rabhadh do 368 stiúrthóirí. Bhí 57 gcás fós idir lámha ag deireadh na bliana.

Léaráid 2.2.2: Saincheisteanna a eascraíonn as Monatóireacht OSFC ar Chomhlíonadh Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Cuideachtaí) (Leasú) 2007

Ba chóir go mbeadh a bhfuil anseo thíos ar a laghad ag gnáthshuíomh géilliúil idirlín agus ag aon chumarsáid scríofa nó leictreonach a thagann ó chuideachta faoi dhliteanas teoranta:

XY Teoranta cuideachta phríobháideach faoi theorainn scaireanna cláraithe i bPoblacht na hÉireann Uimh. 99990900 le hoifig chláraithe ag 16 Cearnóg Parnell, Baile Átha Cliath 1.

Bhí na Rialacháin dírithe ar chosaint tomhaltóra sa mhéid is go gceanglaítear leo go nochtfar céannacht dhíoltóir na n-earraí nó céannacht sholáthraí na seirbhísí. Ba ábhar buartha dá bhrí sin go raibh an mhainneachtain phríomha maidir leis na sonraí ábhartha a nochtadh follasach ar shuíomh idirlín trádála miondíola a bhí ag díol do chustaiméirí.

Oibríonn roinnt cuideachtaí trádála atá cláraithe in Éirinn an iliomad suíomh idirlín (.i. ceann le haghaidh gach áitreabh tráchtála), agus fuarthas amach go minic nach raibh gach ceann de na suímh idirlín ag comhlíonadh na Rialachán. Ba chóir do chuideachtaí na sonraí atá dlite a nochtadh ar gach aon suíomh idirlín a oibríonn sí; ní leor go bhfuil na sonraí dlite ar aon suíomh idirlín cuideachta amháin.

Fadhb nocht eile ab ea loiceadh grúpaí cuideachtaí na forálacha a chomhlíonadh. Tá láithreach ar an idirlín mar chuid de shuíomh idirlín cuideachta thuismitheora nó deirfear ag cuideachtaí áirithe atá cláraithe in Éirinn, ach ní raibh na sonraí dlite nocht ar an suíomh idirlín.

Má tá aon ghrúpchuideachta atá cláraithe i mBallstát an AE ag oibriú trí shuíomh idirlín, ní mór go mbeidh sonraí na cuideachta sin maille le sonraí aon chuideachtaí deirfear eile atá cláraithe i mBallstáit eile an AE atá ag oibriú tríd an suíomh idirlín céanna curtha ar an suíomh idirlín.

Beidh sé soiléir ó **Aguisín 2.2.3** gur réitíodh 500 cás i 2007 i gcomórtas le níos mó ná 900 i 2006. B'eisceachtúil an toradh sin sa mhéid is gur bhain na cásanna atá i gceist den mhórchuid mhór le hidirbhearta iomarcacha stiúrthóirí arbh fhéidir déileáil leo ar bhonn sách sciobtha. Cé gur lean an cheist maidir le hidirbhearta stiúrthóirí de bheith ina chuid, cuid a bhí ag dul i laghad ní mó a rá, de riar na gcásanna tríd is tríd, bhí go leor cineálacha eile cáis ar tugadh aghaidh orthu i 2007 níos casta, rud a chur i gcoinne luathréiteach ar na cúrsaí a bhí i gceist.

I **Léaráid 2.2.3** a ghabhann leis seo tugtar sampla den castacht cháis sin mar a raibh ar OSFC athbhreithniú a

dhéanamh ar dhoiciméadú forleathan a bhain le CBUA agus tabhairt faoi shraith theagmhálacha leis an ngearánaí, leis an gcuideachta bhainistíochta, le hiniúchóir na cuideachta agus le hionadaithe an fhorbróra i gceist. Deimhníonn an cás an gá atá le Lámhleabhar Rialachais OSFC atáthar á ullmhú toisc go léiríonn sé an fudar fadar atá anois ann sa réimse i measc idir dhaoine gairmiúla agus dhaoine a bhfuil níos lú cáilíochtaí acu. Cuireann sé in iúl freisin nach i gcónaí a éiríonn leis an Oifig fadhanna gearánaí a réiteach fiú amháin mar is cás anseo, nuair a braitheadh neamhghéillintas suntasach agus nuair a réitíodh é.

Léaráid 2.2.3: Fianaise ar Easordú maidir le Rialachas agus Ráitis Airgeadais CBUA

I 2007 rinneadh úinéir árasáin gearán gur diúltaíodh ionadaíocht di agus do chomhaltaí eile na cuideachta bainistíochta lena mbaineann ag a gcruinniú ginearálta bliantúil (CGB).

De thoradh sin scríobh OSFC chuig rúnaí na cuideachta ag iarraidh soiléiriú ar roinnt rudaí lena n-áirítear faisnéis faoi na freastalaithe ag an CGB deireanach agus faoi úinéireacht dlíthiúil cheantair choitianta na forbraíochta árasáin. Tarraingíodh aird freisin i litir OSFC ar an bhfíric gur chuideachta faoi theorainn ráthaíochta a bhí sa chuideachta agus dá bhrí sin nach raibh sí i dteideal faoi Alt 18 de Acht na gCuideachtaí (Leasú) 1986 leagan giorraithe dá gcuntas a chlárú le OCC. Dá bhrí sin bhí an tuairim lena mbaineann ó iniúchóirí na cuideachta á rá go raibh an teidlíocht sin ag an gcuideachta mícheart.

D'fhreagair aturnaetha an chomhlachta bhainistíochta i Meitheamh 2007 agus chuir in iúl nach raibh na limistéir chomónta dílsithe ag an bhforbróir don chuideachta bhainistíochta, nach raibh na cuntais ghiorraithe taiscthe agus nár cuireadh dóthain fógraíochta ar fáil do na scairshealbhoirí suibscríobhaithe maidir le tionól CGB 2006 na cuideachta, rud ba chúis leis go raibh an Cruinniú gan chóram. Dúirt na haturnaetha freisin go ndéanfaí socrúithe chun CGB 2006 na cuideachta a thionól in athuair mar ba cuí.

Tar éis machnamh a dhéanamh ar an bhfreagairt sin chuaigh OSFC i mbun páirtíochta le hiniúchóirí na cuideachta. Thaispeáin sé:

- go raibh siad ina n-íniúchóirí do idir an fhorbróir agus an chuideachta bhainistíochta;
- gur ioncam an fhorbróra agus ní ioncam na cuideachta bainistíochta an t-ioncam a tháinig ó mhuirir sheirbhíse úinéirí na n-árasáin (a mbaintear úsáid astu chun costais na hoibre cothabhála ar an bhfoirgneamh ina iomláine a sheasamh) le linn feithimh ar aistriú na limistéar comónta ón bhforbróir go dtí an chuideachta bhainistíochta;
- gur iontráladh an t-ioncam seo go mícheart mar ioncam na cuideachta bainistíochta i ráitis airgeadais na cuideachta;
- go raibh cuntais ghiorraithe cláraithe acu go mícheart don chuideachta bhainistíochta.

Ghlac na hiniúchóirí céimeanna ina dhiaidh sin chun cuntais athbhreithnithe neamhghiorraithe a chlárú le OCC ar son a gcliant, .i. an fhorbróir, an chuideachta bhainistíochta a bhí i gceist agus na cuideachtaí bainistíochta ábhartha uile eile i gcásanna nach raibh na limistéir chomónta aistriithe go fóill ionas go raibh siad faoi úinéireacht na gcuideachtaí.

Chomhairligh OSFC don ghearánaí ó tharla go raibh limistéir chomónta na forbraíochta árasáin i gcónaí faoi úinéireacht dhlíthiúil an fhorbróra gurb é an fhorbróir agus ní an chuideachta bhainistíochta a bhí freagrach as obair chothabhála a dhéanamh ar an bhforbraíocht agus gur chóir a iarraidh ar eisean míniú a tabhairt maidir le hairgead ó mhuirir sheirbhíse a bailíodh uathí agus óna comhúinéirí árasáin. Cé go mbeadh an chuideachta bhainistíochta sách neamhghníomhach ag feitheamh ar aistriú na limistéar comónta, comhairlíodh di a chonradh ceannaithe árasáin a cheadú lena teidlíocht ar chomhaltacht sa chuideachta agus ar fhreastal a dhéanamh ar CGB athsceidte na cuideachta a fháil amach.

Modh Diúscartha

Tá achoimre déanta in **Aguisín 2.2.4** den Tuarascáil faoi na 507 gcás a tugadh chun críche i 2007; déantar idirdhealú idir tuarascálacha sainordaitheacha, tuarascálacha deonacha agus tuarascálacha eile nach iad. Cuireadh 111 chás ar leataobh le go ndéanfaí meastachán orthu maidir le hoiriúnacht caingean forfheidhmíthe nó dhócmhainneacha a thionscnamh.

De na 507 gcás a tugadh chun críche dúnadh nach mór 50% díobh tar éis leigheas ar an mainneachtain a shocrú agus/nó rabhadh a eisiúint do na daoine ábhartha. Bhain an chuid is mó díobh le cásanna a raibh idirbhearta iomarcacha stiúrthóirí i gceist. I **Léaráid 2.2.4** a leanas déileáiltear le cineál eile cáis ina leigheasadh an mainneachtain bhraite, is í sin an neamhchlárú, i ndiaidh idirghabháil OSFC.

Léaráid 2.2.4: Neamhchlárú Cuideachta Seachtraí a Réiteach

Fuarthas gearáin ar leith i 2006 agus i 2007 maidir le heinteatas trádála a chuir i gcéill gur chuideachta é féin. Tharraing an dá ghearánaí aird ar an fhíríc nach raibh an t-eintiteas cláraithe sa Stát.

Tar éis fiosrúchán a dhéanamh thaispeáin sé go raibh dhá áitreabh gnó ag an gcuideachta i mBaile Átha Cliath agus i nGaillimh agus go raibh sé ag oibriú sa Stát le roinnt blianta anuas. Cé go raibh sé ionchorpraithe san RA i 2003 ní riabh an t-eintiteas cláraithe le OCC mar chuideachta Éireannach ná ní raibh sé cláraithe mar bhrairse ná mar chuideachta sheachtrach faoi Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Nochtadh Brainsí) 1993 (I.R. 395 de 1993) nó Cuid XI de Acht na gCuideachtaí 1963 (arna leasú) faoi seach.

D'iarr OSFC ar an eintiteas an reachtaíocht ábhartha a chomhlíonadh. Níor raibh de rath ar an dteagmháil a rinneadh ar dtús an ghníomhaíocht leighis a theastaigh a bhaint amach. Tar éis roinnt míonna, bhí an Oifig réidh le caingean cúirte a thionscnamh nuair a rinneadh socruithe i 2007 chun an t-eintiteas a chlárú mar chuideachta sheachtrach.

I 32% eile de chásanna ní raibh de réir mheasúnacht na hOifige aon chall imeachtaí dlí a thionscnamh mar gheall ar easpa (nó neamhdhóthain) fianaise maidir le haon mhainneachtain shoiléir i leith dhlí na gcuideachtaí. Go tipiciúil léiríonn an gearánaí imní faoi chás ar féidir mí-iompair bheith i gceist nach mbaineann go díreach le ceanglais Achtanna na gCuideachtaí.

I thart ar 11% de chásanna chinn OSFC gan idirghabháil a dhéanamh toisc leighis dlíthiúla a bheith ar fáil don ghearánaí chun aghaidh a thabhairt ar an imní a bhí aige/aici. Go ginearálta beidh fiacha amuigh ag an ngearánaí, agus más amhlaidh atá diúltóidh OSFC a ladar a chur i scéal ar conspóid tráchtála agus nach aon rud eile atá ann.

Ar na cásanna a raibh fágtha bhain roinnt acu le gearáin ar fuarthas amach i ndiaidh a bhfiosraithe gur follasach gur ábhar iniúchta ag údarás eile iad.

Fo-Aidhm 2.3: Fiosrúcháin Foirmeálta Chuideachta a Thacú/Choimisiúnú

I gcúinsí ina bhfuil amhras faoi chalaouis, neamhdhleathacht nó iompar dochrach ceadáionn Achtanna na gCuideachtaí do OSFC a éileamh go dtabharfar ar aird lena n-iniúchadh leabhair agus doiciméid shonraithe na cuideachta. Go dáta ní minic a bhain an Oifig úsáid as na cumhachtaí sin.

Fiosrúcháin Leanúnacha

Roimhe seo dhéileáil Tuarascálacha Bliantúla OSFC 2005 agus 2006 leis an bhfiosrúchán faoi Cologne Reinsurance (Dublin) Limited. I rith na bliana 2007 rinne OSFC monatóireacht ar fhorbairtí maidir leis na himeachtaí dlí i gcoinne roinnt páirtithe san USA a bhaineann leo. Déanfaidh an Stiúrthóir a mhachnamh in am agus i dtráth faoi cén gníomhú, más tada, a bheadh call leis sa Stát mar thoradh ar na forbairtí leanúnacha sin.

I dtosach 2007 bhí dhá fhiosrúchán breise idir lámha inar bhain OSFC úsáid as na cumhachtaí dlí atá aici faoi Alt 19 de Acht na gCuideachtaí 1990 (arna leasú). Fuarthas doiciméadú breise maidir leis na cuideachtaí sin i rith na bliana agus bhí an dá fhiosrúchán fós oscailte ag deireadh na bliana.

Fiosrúchán Nua Cuideachta

Thionscain an Stiúrthóir fiosrúchán nua ar leabhair agus ar dhoiciméid cuideachta i 2007 agus fuair ábhar ábhartha le haghaidh meastacháin. Bhí an iniúchadh seo ar siúl fós ag deireadh na bliana freisin.

Iniúchtaí Cuideachta Roinne

I 2007 choinnigh an Roinn Fiontair, Trádála agus Fostaíochta an Stiúrthóir ar an eolas maidir le forbairtí i dtaca leis na hiniúchtaí a bhí fós á ndéanamh aici ar leabhair agus ar dhoiciméid College Trustees Limited, Guinness and Mahon (Ireland) Limited agus Hamilton Ross Company Limited.

Conclúid

Chuaigh an Oifig i ngleic ar bhonn leanúnach chomh héifeachtúla agus ab fhéidir le cásanna ar dealraitheach go raibh mí-iompar i gceist ar tugadh ar aird di iad. Is léir gur réitíodh nó gur tugadh aghaidh ar bhealach eile ar líon mór de chásanna aonair a bhain le neamhghéilliuntas i leith dhlí na gcuideachtaí de thoradh obair OSFC agus go ndeachaigh sin chun leas an phobail.

Táthar ag súil leis go mbeidh an titim i líon na dtuarascálacha iniúcháir a tugadh faoi deara i 2007 ag leanúint ar aghaidh chomh fada le 2008 siocair critéar níos scaoilte maidir le díolúine ó iniúchadh a tugadh isteach agus a cuireadh ar fáil go deireanach i 2006 i ndiaidh tús bheith curtha le feidhmíú Alt 9 den Acht um Chistí Infheistíochta, Cuideachtaí agus Forálacha Ilghnéitheacha 2006.

Tá súil ag OSFC áfach go mbeidh leibhéal na ngearán poiblí ag fanacht mar atá sé faoi láthair agus tá sé de rún ag an Oifig leanúint ar aghaidh i 2008 ag sonrú cásanna mainneachtana le teann iarrachtaí dá cuid féin agus i gcomhoibriú le húdaráis rialaitheacha eile.